

Riksdagen
Uppteckningar
vid EU-nämndens sammanträden
2019/20:62

Fredagen den 10 juli

---

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

Anf. 1 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Kan vi besluta att vi kan medge att alla som deltar per telefon kan göra så? Jag uppfattar att svaret är ja.

§ 2 Utrikes frågor
Utrikesminister Ann Linde (deltar per telefon)
Återrapport från videomöte den 15 juni 2020
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 13 juli 2020

Anf. 2 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi har utrikesminister Ann Linde med oss på telefon. Vi börjar med återrapport från videomötet den 15 juni.

Anf. 3 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Nämnden har mottagit skriftlig återrapportering från den informella videokonferensen den 15 juni, som även USA:s utrikesminister Pompeo anslöt sig till. Eftersom några av er kanske inte haft möjlighet att se rapporten vill jag ge en kort sammanfattning av mötet.

Den interna sessionen visade på en bred samsyn om vikten av den transatlantiska relationen, vilken därefter bekräftades under diskussionen med Pompeo. Bland annat diskuterades fredsprocessen i Mellanöstern, Kina och Hongkong samt Ukraina och den ryska aggressionen. Mötet präglades av god stämning och öppet utbyte, även om någon oenighet kunde noteras i vissa frågor.

Anf. 4 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går över till dagordningspunkt 3, Aktuella frågor. Det är en informationspunkt.

Anf. 5 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Jag har informerats om att flera ledamöter i utrikesutskottet i går lyfte upp frågan om huruvida den höge representanten kan tänkas kommentera utvecklingen i Hongkong. Jag tror att det är sannolikt att han kommer att göra det under Aktuella frågor, givet den upprörande situation som vi ser i Hongkong, inklusive de oacceptabla åtgärder som vidtagits sedan lagstiftningen infördes.

I samband med sammanträdet i nämnden den 29 maj fick jag ett starkt mandat till stöd för införandet av restriktiva åtgärder mot Kina med anledning av den nya säkerhetslagstiftningen. Även om situationen i Hongkong förutsätts resas i en punkt som inte är föremål för samråd vill jag försäkra nämnden att jag avser att fortsätta att agera i enlighet med det tidigare givna mandatet, även vid en diskussion om Hongkong på måndag.

Jag kommer att stödja att EU går vidare till att diskutera konkreta förslag. Vi har haft kontakt med flera likasinnade länder inför mötet, och jag tror att vi nu kan bli flera medlemsstater som är beredda att införa sådana åtgärder. Jag kommer också att verka för att EU uttalar skarp kritik mot de repressiva steg som har vidtagits av myndigheterna i Hongkong sedan EU uttalade sig senast. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 6 HANS ROTHENBERG (M):

Jag tycker att det var befriande att höra att vi står så nära varandra nu i denna fråga. Vi kan förhoppningsvis hålla både en svensk och en europeisk linje i detta.

Utvecklingen i Kina är mycket oroande, framför allt Kinas relation med Hongkong. Det är egentligen nu eller aldrig som EU måste ha en tydlig linje och agera kraftfullt. Det går inte att komma om en, två eller sex månader, utan det är nu när det är momentum i sammanhanget som det är viktigt att skicka en signal till det kinesiska styret om att detta inte är acceptabelt i Europeiska unionens ögon.

Det är bra att Sverige är drivande i EU i denna fråga. Den är kopplad också till andra frågor som Sverige och EU har gentemot Kina, inte minst när det gäller driva på för att Kina ska släppa svensken Gui Minhai och andra politiska fångar. Detta är saker som hänger samman.

Jag vill ge stöd till utrikesministern i att lyckosamt, förhoppningsvis, driva på i denna fråga. Jag hoppas att hela EU-nämnden stöder det.

Anf. 7 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Jag håller med om allt som Hans Rothenberg sa.

Anf. 8 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4 om Latinamerika och Västindien. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 9 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Rådet väntas diskutera EU:s relationer med Latinamerika och Karibien mot bakgrund av covid-19-pandemin, som har drabbat regionen, och vilka konsekvenser den får för EU:s relationer och agerande i regionen. I maj pekades Latinamerika ut som pandemins epicentrum, och regionen är fortfarande den värst drabbade i världen, trots tidigt införda restriktioner.

Brasilien är det land i regionen som har drabbats allra hårdast, med 1,5 miljoner bekräftade fall och 60 000 dödsfall. Många bedömare, inklusive WHO, tror att Brasiliens kulmen kommer att nås först i augusti. En anledning till de fortsatt höga nivåerna är den minskning av restriktioner som införts på bred front i hela Brasilien. Karibien har klarat sig betydligt bättre, med en begränsad smittspridning.

Regeringen anser att stöd för de multilaterala samarbetena ska fortsätta att vara grunden i EU:s internationella arbete som svar på virusutbrottet. De restriktioner som införts i regionen får inte användas för att undergräva demokrati och inskränka mänskliga rättigheter.

De senaste decennierna har regionen överlag haft en positiv ekonomisk utveckling, och det demokratiska styret har konsoliderats i flera länder. Denna positiva utveckling riskerar att gå om intet under och i efterdyningarna av pandemin. Latinamerika är nu en av världens värst drabbade regioner, och smittspridningen är fortfarande hög. Vi ser redan nu att de utmaningar som länge präglat regionen har dykt upp på nytt och i vissa fall accentuerats.

De ekonomiska konsekvenserna av pandemin bedöms bli stora och riskerar att leda till ökad ojämlikhet och fattigdom. Icke-demokratiska

tendenser, exempelvis vad gäller journalisters möjligheter att verka, märks i flera länder.

På FAC avser jag att betona vikten av att EU fortsätter att vara en tydlig röst för demokrati och mänskliga rättigheter samt jämställdhetsfrågor, särskilt den roll som kvinnor har i politiskt beslutsfattande, utveckling och frihandel.

EU:s engagemang för kvinnors rättigheter, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, består som en prioritet från svensk sida. Detta är särskilt viktigt i relation till den allvarliga utvecklingen i Venezuela. EU har reagerat mot inskränkningarna av demokratin genom sanktioner, vilka utökades genom ytterligare listningar för en dryg vecka sedan. Genom aktiv diplomati lyckades den höge representanten få Maduroregeringen att backa från det oacceptabla beskedet att EU:s ambassadör skulle utvisas.

Vi noterar att aktörer som Kina och Ryssland visar ett allt större intresse för Latinamerika och Karibien, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

EU:s engagemang i regionen är centralt, i nuvarande läge också för att bidra till att minska konsekvenserna av pandemin. Regeringen anser att EU:s politiska och kommersiella band bör utvecklas på ett sätt som gynnar både EU och länderna i Latinamerika och Karibien. Regeringen avser att fortsätta att verka för fördjupade politiska relationer, demokratiseringar och närmare samarbete, särskilt för att stärka multilateralism, handel och europeiska investeringar. Vi vill se ett associeringsavtal mellan EU och Mercosur. I detta avseende bör även möjligheter till närmare dialog med det civila samhällets organisationer i regionen tillvaratas.

I och med detta möte avslutas den regionala diskussionsserien om pandemins globala effekter. Afrika har som bekant inte stått med som en egen dagordningspunkt. Jag vill här tillägga att den höge representanten kommer att lyfta upp utvecklingen i Afrika under mötets gång, dock utan att en diskussion förutsätts. I stället förväntas en mer detaljerad och bredare diskussion om Afrika till hösten.

Anf. 10 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Jag hörde utrikesministern ganska hyggligt. Jag tror att allt framgick, men det är alltid lite bökigt med telefonlinor.

Jag vill först säga att jag tycker att ståndpunkten generellt är välavvägd och att regeringen tar upp viktiga aspekter av pandemin. Det är bra att Venezuela nämns. Vi i Liberalerna delar förstas oro som regeringen har mot bakgrund av den förfärliga utvecklingen i Venezuela.

Det finns ett land till i detta sammanhang som vi anser bör tas upp av Sverige på utrikesrådet, och det är Kuba. Kuba är den västra hemisfärens sista och enda totalitära diktatur. Kuba har också den äldsta befolkningen i Latinamerika. Detta har inte att göra med att människor är extra friska på Kuba, utan det har att göra med att människor som är unga eller medelålders försöker lämna landet så fort de bara kan. Kuba har den äldsta befolkningen i Latinamerika och en kraftigt eftersatt sjukvård. Man har läkarbrist då man skickar läkarna till andra länder för att regimen i Havanna ska få pengar. Samtidigt har Kuba bara rapporterat 86 dödsfall i covid-19-pandemin. Alla förstår att dessa siffror är en ren bluff.

Jag tycker att det är viktigt att regeringen och Sverige på utrikesrådet tar upp det faktum att det kommer att vara svårt att effektivt bekämpa pandemin och få den kunskap om viruset som är nödvändig för att kunna hjälpa drabbade människor om regimer inte kan redovisa en transparent statistik. I fallet Kuba blir detta extra tydligt, och det bör Sverige ta upp på utrikesrådet.

I detta perspektiv kan också noteras att FN:s två särskilda rapportörer om tvångsarbete respektive människohandel har skrivit brev till den kubanska regeringen och varnat för att de kubanska läkarbrigaderna – de program där läkare skickas i väg också under covid-19-pandemin – i praktiken är att betrakta som trafficking och samtida slaveri, eftersom personer tvingas åka iväg inom brigaderna och den kubanska regimen tar en stor del av deras inkomst. Därtill har Kuba trakasserat en rad dissidenter, kallat dem till förhör och så vidare under pandemins gång på grund av att de har kritiserat regimen.

Från Liberalernas sida vill vi att Sverige på utrikesrådet också ska ta upp den människorättsdialog som ska hållas mellan Europeiska unionen och Kuba inom ramen för unionens samarbetsavtal med Kuba, som även klubbades i riksdagen för några månader sedan. Frågorna om transparent statistik, fängslande och trakasserier mot oppositionen bör tas upp i MR-dialogen, som ska hållas under hösten.

Anf. 11 HANS ROTHENBERG (M):

Jag ska bara instämma i Liberalernas inspel i denna fråga. Det är utmärkt att EU också har denna möjlighet att ha en dialog med Kuba, vilket det avtal som klubbades igenom i höstas innebär.

Jag vill återkomma till Venezuela, som är en problematik med många bottnar. Jag tror att det är viktigt att man i sammanhanget har med sig perspektivet att Venezuela är ett land som har utsatts för ett socialistiskt experiment, och det har fått katastrofala följder för ett i grunden rikt land. Följden har blivit att det är en massflykt från landet. Miljoner venezuelaner har flytt framför allt till Colombia.

Att i detta perspektiv addera en massiv flyktingkatastrof, som vi får betrakta detta som, med covid-19-pandemin ger ytterligare en dimension. Då måste det beaktas vad konsekvenserna av detta kan bli när man har en stor grupp flyktingar som inte kan flytta sig och som dessutom måste hålla social distansering och det finns minimala möjligheter att upprätthålla en dräglig tillvaro. Detta är ett perspektiv som bör vidgas och inte bara vara en betraktelse över hur eländigt det är i Venezuela, vilket det är, utan det är eländigt även utanför Venezuela. Och det är inte omöjligt att detta är en problematik som kan spridas på denna kontinent allteftersom viruset sprider sig.

Detta var ett inspel.

Anf. 12 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Fru ordförande! Jag tackar statsrådet för föredragningarna. Det var väldigt mycket klokt som sades.

Om jag har förstått det rätt lyfte man på utskottet i går även fram riskerna för att MR-aktivister och ursprungsbefolkningen löper en ökad risk på grund av den stora spridning som nu sker av små och lätta vapen. Såvitt jag förstår instämde regeringen i detta på utskottet. Men jag hörde

ingenting om detta i ministerns föredragning. Jag skulle därför vilja veta om detta kommer att tas med i den svenska ståndpunkten.

Anf. 13 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Ordförande! I fråga om Kuba är utvecklingen när det gäller de mänskliga rättigheterna både hösten 2019 och nu 2020 ett stort bekymmer. Vi verkar från regeringens sida bilateralt genom EU för en ökad respekt för de mänskliga rättigheterna. Vi framhåller regelbundet krav på efterlevnad av de mänskliga rättigheterna. Vi har varit mycket tydliga med vikten av respekten för detta, och vår ambassad i Havanna lyfter ofta fram detta.

Precis som Fredrik Malm säger kommer vi att lyfta fram denna fråga vid EU:s dialog med Kuba. Senast uttalade sig EEAS talesperson med anledning av rättegången mot José Daniel Ferrer, ledare för UNPACU, som är den främsta oppositionsrörelsen. Vi har inga problem med att ta upp detta i MR-dialogen eller att nämna vikten av transparens i statistiken med anledning av covid-19.

Jag har inga problem med att ta upp detta på mötet på måndag och att ta upp det i MR-dialogen.

När det gäller Hans Rothenbergs fråga sker det många problematiska saker. Jag vet inte om EU-nämnden känner till att jag hade en videokonferens med Guaidó och hans medarbetare. Vi hade längre samtal om det som händer i Venezuela, där vi naturligtvis stöttar oppositionen och Guaidó som talman i parlamentet.

Jag kan också berätta att eftersom Sverige under den senaste tiden har varit värd för ett antal speciella möten om Venezuela är jag inbjuden i eftermiddag till den särskilda videokonferensen med den franska och den spanska utrikesministern och EU om Venezuela.

Dessa frågor står alltså högt upp på dagordningen, och vi är mycket aktiva.

Ilona Szatmari Waldau tog upp frågan om risken för MR-aktivister inför spridningen av lätta vapen. Det finns en risk att både MR-aktivisterna och ursprungsbefolkningen blir särskilt utsatta. Därför finns det anledning att noga följa frågan om lätta vapen.

Jag har tagit ett initiativ för att stärka arbetet mot organiserad brottslighet och kommer att höja vår profil ytterligare i denna fråga.

Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag vill bara instämma i Fredrik Malms inlägg när det gäller situationen på Kuba och den fortsatt allvarliga utvecklingen. Jag tycker att EU har varit dåligt på att driva på när det gäller förändringar på Kuba till förmån för demokrati och mänskliga rättigheter.

Anf. 15 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag tackar statsrådet för svaret. Statsrådet tycker att detta är viktigt. Men jag uppfattade inte riktigt om det kommer att tas in i den svenska ståndpunkten och om det kommer att tas upp.

Anf. 16 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Vi ser inte att det kommer att tas upp. Men om det skulle tas upp är jag beredd att stödja en sådan inriktning. Vi driver MR-frågorna och frågorna om vad som händer i pandemin. Denna fråga kan tas in där också om den kommer upp.

Anf. 17 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag tycker att frågan ska tas upp och att den ska tas upp på initiativ från Sverige. Därför anmäler jag avvikande ståndpunkt, eftersom jag menar att detta ska in i den svenska ståndpunkten.

Anf. 18 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med avvikande ståndpunkt anmäld från Vänsterpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Turkiet. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 19 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Rådet ska ha en diskussion om Turkiet. Inga rådsslutsatser förutsätts antas.

Turkiet står på agendan eftersom vi behöver föra en bredare diskussion om EU:s relation till Turkiet. Diskussionen väntas också inbegripa Turkiets agerande i östra Medelhavet samt läget i migrationsfrågan.

Relationen mellan EU och Turkiet står sedan en tid inför svåra prövningar med anledning av den mycket negativa utvecklingen i Turkiet och Turkiets destabiliserande agerande i närområdet. Relationen har blivit alltmer komplex med en spännvidd från samarbete till sanktioner.

Turkiets agerande i östra Medelhavet har bidragit till ökade spänningar och en svårare relation med EU och EU:s medlemsländer.

I april togs frågan om turkiska provborrnningar i östra Medelhavet upp igen efter att ett turkiskt provborrningsfartyg återvänt till ett område utanför Cypern.

Parallellt har Turkiets stöd till GNA, den internationellt erkända regeringen i Libyen, fortsatt.

Under mitten av juni genomförde Turkiet en omfattande mark- och luftoffensiv i norra Irak mot PKK-ställningar.

Efter att den militära operationen inleddes i nordöstra Syrien i höstas är Turkiet alltjämt på plats i området, även om våldsnivåerna har sjunkit betydligt.

I Turkiet har situationen avseende demokrati och mänskliga rättigheter och rättsstatens principer under covid-19-pandemin fortsatt att gå i negativ riktning, inte minst vad gäller yttrandefrihet och avskedande av folkvalda representanter.

Det är oerhört allvarligt att Turkiet drar sig bort från EU, den europeiska säkerhetsordningen och internationella åtaganden.

Från Sveriges och EU:s sida bör vi verka för att Turkiet inte ytterligare rör sig i denna riktning. Vi behöver tydligt markera när utvecklingen går åt fel håll. EU med stöd av Sverige har vidtagit en rad åtgärder därvidlag.

För det första har Turkiets närmande till EU avstannat helt med anledning av att Turkiet fortsätter att avlägsna sig ännu mer från EU. Det har under förra året konstaterats att varken förhandlingar om EU-

medlemskap eller om tullunionen är aktuella under rådande omständigheter.

För det andra har EU sedan 2017 varje år kraftigt minskat förmedlemskapsstödet storlek. Sverige har gett stöd till dessa nedskärningar och samtidigt med framgång verkat för att stödet till civilsamhället ska värnas när nedskärningarna har gjorts.

För det tredje har EU på grund av Turkiets provborrningar utanför Cypren antagit en sanktionsregim som innefattar frysning av tillgångar och restriktioner mot personer och företag som är delaktiga i provborrningsverksamheten. Hittills har två personer listats under sanktionsregimen.

Dessutom har EU beslutat att suspendera förhandlingarna om ett avtal om flygtransporter och förhandlingar i associeringsrådet mellan EU och Turkiet.

Det är viktigt att EU har ett sammanhållet och långsiktigt förhållningssätt som bidrar till att förbättra samarbetet och även innefattar tydlig kritik mot och dialog om utvecklingen i landet och Turkiets agerande i närområdet.

Jag är övertygad om att möjligheten till en dialog har ett tydligt värde på lång sikt. Det är en komplex relation, och det är nödvändigt att kunna hantera flera aspekter samtidigt.

Jag kommer vid FAC att fortsätta rikta skarp kritik mot den mycket negativa utvecklingen i Turkiet på en rad områden. Särskilt allvarlig är situationen för oppositionspolitiker, inte minst för prokurdiska HDP, journalister, religiösa minoriteter och människorättsförsvarare inklusive fackliga företrädare. Rapporter om ökat våld mot kvinnor och om covid-19-pandemin är likaså mycket allvarliga.

Vi kommer att betona vikten av att EU fortsätter att vara en tydlig röst för demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer i Turkiet. Det finns olika metoder för detta, såväl i den direkta dialogen som förs som genom uttalanden genom att aktivt bevaka rättegångar.

Sverige fortsätter att verka för att vi använder alla de verktyg som vi har till förfogande.

Jag kommer vid FAC även att fortsätta vara kritisk till Turkiets eskalerade och i vissa avseenden folkrättsstridiga agerande i dess närområde när det gäller Syrien, Libyen och Irak. Jag kommer särskilt att framhålla vikten av att upprätthålla unionens gemensamma positioner gällande Turkiets militära operation i nordöstra Syrien. Jag avser att särskilt uppmärksamma situationen för kurder och minoriteter i nordöstra Syrien – syrier, syrianer och yazidier.

Regeringen vidhåller att den turkiska operationen i nordöstra Syrien är folkrättsstridig.

Vid FAC hösten 2019 enades EU:s utrikesministrar om att införa starka nationella positioner rörande medlemsländernas vapenexport till Turkiet. Dessa står regeringen fortfarande bakom.

Vad gäller Turkiets eskalering av militära attacker på irakiskt territorium den senaste tiden avser regeringen att särskilt uppmärksamma konsekvenserna för den yazidiska civilbefolkningen.

Turkiets agerande i östra Medelhavet är allvarligt. Vi agerar solidariskt med Cypren vad gäller respekten för dess suveränitet och suveräna rättigheter i enlighet med folkrätten. EU har som sagt infört sanktioner mot

Turkiet på grund av provborrningarna utanför Cypern. Ingen gagnas dock av en vidare eskalering i området. Vi uppmanar därför till dialog och nedtrappning för att kunna skapa förutsättningar för regional dialog.

Regeringen anser att öppna kommunikationskanaler och en fungerande dialog med Turkiet behövs. Vi måste både kunna kritisera Turkiet och hantera gemensamma utmaningar. Jag kommer att vara tydlig med att EU även i fortsättningen behöver markera mot Turkiets agerande när helst det är påkallat.

Turkiet står värd för världens största flyktingpopulation. Precis som vid tidigare tillfällen när jag redogjort för denna fråga i nämnden finns det anledning att vara tydlig med två saker. Det är viktigt att EU även framöver är redo att diskutera verktyg för att fortsätta att stödja flyktingars behov. Det är bra också för EU. Vi kommer inte att acceptera försök att använda flyktingarna för politiska syften.

Anf. 20 ANNIKA QARLSSON (C):

Fru ordförande! Tack, utrikesministern, för en bra genomgång!

Jag förstod att det var en lång diskussion på utrikesutskottet i går. Det är, precis som utrikesministern beskriver, en oerhört komplex relation med ett stort land i vår närhet som det finns många olika känsliga delar i.

Jag uppskattar att utrikesministern med skärpa trycker på ett antal frågor som för oss är oerhört viktiga. Däri tycker jag att det finns både en bra skärpa, en bra ton och mycket bra kritik som är framfört i det som är regeringens ståndpunkt.

Det som det finns en diskussion om och som jag förstod också var uppe på utrikesutskottet i går rörde huruvida man ska se på Turkiet som kandidatland eller om man ska välja något annat spår. Jag tänker att det i den delen gäller att ha stor försiktighet och stor respekt för de önskemål som finns både från opposition och från civilsamhälle om att Turkiet ska kvarstå som kandidatland och att det skulle vara att spela Erdoğan i händerna att göra någonting annat.

Jag skulle gärna vilja höra utrikesministern ytterligare fördjupa sig i detta. Jag skulle också gärna vilja ställa frågan om ifall det finns anledning att överväga om det är dags för EU att börja diskutera om det krävs någon strategi för ändrade relationer och hur utrikesministern ser på det.

Anf. 21 LUDVIG ASPLING (SD):

Man kan undra lite spontant om det finns någonting som Turkiet kan göra för att utrikesministern ska dra slutsatsen att det inte kan kvarstå som kandidatland. Listan på klagomål blir bara längre och längre och mer och mer allvarlig för varje gång vi tar upp frågan om Turkiet. Relationerna blir bara sämre och sämre, och någonstans måste man dra gränsen. Vi tycker som vanligt att den gränsen har passerats och att kandidatstatusen ska återtas.

IPA-stödet, som utrikesministern nämnde, har dragits ned, men det pågår fortfarande en hel del projekt. Vi tycker att dessa projekt bör avslutas. Turkiska företags tillgång till Cosmeinstrumentet bör avslutas, och landets deltagande i Erasmus plus bör också avslutas. Det här skulle vara en ganska tydlig signal om att man inte accepterar det som de håller på med.

Vi har ett kontor för att hantera Turkiets EU-närmande. Nu vet inte jag hur mycket av det kontoret som finns kvar, för informationen som finns på kommissionens hemsida tenderar att vara dåligt uppdaterad. Men i den mån detta kontor finns kvar bör det stängas ned.

Vad gäller det IPA-stöd som fortfarande sker skulle jag vilja ta upp ett par konkreta exempel för att höra hur utrikesministern rättfärdigar att vi gör detta.

Till exempel betalar EU just nu Turkiet för att utveckla ett system för elektroniska fotbojor för att man ska kunna se var människor befinner sig någonstans. Hur kan EU garantera att detta system till exempel inte kommer att användas mot regimotståndare eller journalister som ett skrämselverktyg?

Vi hjälper turkisk polis att förbättra deras tekniska kunskap vad gäller forensisk analys, alltså att spåra upp misstänkta personer. Det är samma sak där: Vi klagat på att resultaten i Turkiet lämnar en hel del i övrigt att önska, och samtidigt ska vi med den andra handen hjälpa dem att spåra upp personer som de misstänker för brott eller kanske av andra skäl. Hur kan man garantera att det här inte kommer att användas mot till exempel regimotståndare eller journalister?

Vi håller också på och hjälper Turkiet med teknisk expertis för landets gränsbevakning. Det står så här på kommissionens hemsida: Turkey's membership of the European Union means its eastern and southern borders will become the external frontier of the bloc. Det är alltså inte tal om något "om" här, utan enligt kommissionens hemsida ska Turkiet bli medlem. Jag undrar varför man skriver så. Jag tycker inte att det här är ett bra sätt att beskriva situationen.

Jag undrar också om det är lämpligt att ge teknisk hjälp för att hjälpa Turkiet att bevaka gränsen mot Syrien samtidigt som vi ser väldigt allvarligt på den militära invasion som Turkiet gör över samma gräns. Vi tycker inte att det här är lämpligt, men jag skulle gärna vilja höra hur utrikesministern rättfärdigar detta. Varför är det en bra idé?

Vad gäller vapenexporten skulle vi naturligtvis vilja se ett allomfattande europeiskt embargo. Vi skulle gärna se att man i stället för att "ser allvarligt på" fördömer den militära aktion Turkiet håller på med.

Anf. 22 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Tack, utrikesministern, för föredragningen!

Jag tror att vi i många delar är överens. Jag tycker att det är bra att man i ståndpunkten lyfter upp brister i demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer i Turkiet och att situationen för oppositionspolitiker, journalister, religiösa minoriteter och människorättsförsvarare är allvarlig.

Jag hade förberett mig på att säga att man skulle ha kunnat lägga till fackliga representanter. Nu hörde jag att utrikesministern nämnde det. Men det står inte i ståndpunkten, så det borde kanske kunna läggas till.

Likaså är det flera lokala borgmästare som har avsatts på mycket märkliga grunder, och det är oftast i områden med en större kurdisk befolkning. Jag undrar om utrikesministern har någon kommentar till det.

När det gäller militära ageranden står vi också bakom detta att Syrien, Libyen och Irak är mycket allvarligt. Det är bra att ministern lyfter upp folkrättsbrotten mot syrianer, assyrier och yazidier och likaså situationen

utanför Cypern när det gäller provborringarna. Där stöder vi tidigare rådsslutsatser.

Likaså anser vi kristdemokrater att migrationsdialogen fortfarande är viktig.

Jag skulle vilja följa upp Kristdemokraternas ledamot i utrikesutskottet i går, som aviserade en avvikande mening när det gäller att vi kristdemokrater anser att EU:s medlemskapsförhandlingar helt ska avslutas med Turkiet.

Vi aviserade också en avvikande mening när det gäller skrivningarna i ståndpunkten där det står att det är en negativ utveckling vad gäller mänskliga rättigheter. Vi skulle vilja att det står "allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter och folkrättsbrott".

Anf. 23 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Jag välkomnar den nyanserade diskussionen, för man måste naturligtvis alltid ställa sig frågan vilka konsekvenser de olika besluten får.

Det vi kan konstatera är att i praktiken har Turkiet självt för närvarande stängt dörren för något medlemskap över huvud taget. Men att helt ta bort ett perspektiv skulle naturligtvis också få väldigt stora konsekvenser när det gäller påverkansmöjligheter, särskilt för landets demokratiska krafter och civilsamhället. De är väldigt oroliga för att detta ska hända, för det är deras livlina att detta finns kvar.

Under våren har Borrell inlett en diplomatisk dialog med Turkiet. Han har diskuterat det utrikespolitiska agerandet och den allvarliga utvecklingen i Medelhavet. Vi tycker att det är positivt att han är tydlig i vad han säger om att han ska försöka få till stånd en nedtrappning av det allvarliga läge som finns i regionen och få en regional dialog.

Om denna dialog inte skulle ge resultat ska vi naturligtvis fortsätta att överväga våra handlingsalternativ. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

När det gäller Annika Carlssons, Désirée Pethrus och Ludvig Asplings frågor om medlemskapsstödet har vi diskuterat detta många gånger i nämnden. De pengar som är kvar går framför allt till demokrati, rättsstatens principer och mänskliga rättigheter, miljö och klimat, transport, utbildning och jordbruk. Det finns en noggrann uppföljning och granskning av hur stödet används genom EU:s mekanismer. Självfallet stöder inte vi att något ska användas på ett negativt sätt.

Aspling minns kanske >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<g.

När det gäller frågan om Operationen i nordöstra Syrien har EU fördömt det från dag ett. Det är ingenting som är förändrat där i vår inställning. Vi har fördömt det från början, och vi fortsätter att göra det.

Det som Désirée Pethrus tog upp om de fackliga representanterna i ståndpunkten tackar jag särskilt för; det ska naturligtvis in i ståndpunkten. Jag sa det som sagt i mitt anförande, men det ska också självklart in i den formella ståndpunkten.

Frågan om borgmästare tog jag också upp i anförandet. Då tror jag att jag har svarat på allt, fru ordförande.

Anf. 24 FREDRIK MALM (L):

Ordförande! Tack så mycket till utrikesministern för föredragningen och kommentarerna!

Vi tycker att det här är en i huvudsak bra ståndpunkt. Jag uppfattade också i det sista som utrikesministern sa precis innan jag fick ordet att hon biträder den skärpning i språkbruk vad gäller MR-brotten som Kristdemokraterna förde fram. Eftersom det ibland inte hörs superbra på telefonlinjen får ministern korrigera det om det var fel, men jag uppfattade det alltså så. Det är väldigt bra, tycker vi i Liberalerna. I annat fall – om så inte är fallet – stöder vi det som Kristdemokraterna sa i denna del.

Från Liberalernas sida är vår uppfattning att anslutningsprocessen med Turkiet bör avbrytas mot bakgrund av utvecklingen i Turkiet.

I ståndpunkten nämns också nordöstra Syrien, och det är mycket riktigt att Turkiet agerar synnerligen destruktivt, hårdhänt och militärt i dessa delar. Men det gör man även i nordvästra delen av Syrien, i Afrinområdet.

Därtill menar vi att EU bör fördöma Turkiets agerande i Syrien och i Irak. Vi instämmer i den tydlighet regeringen har vad gäller förföljelse av politiska oppositionella. HDP-partiet, det prokurdiska partiet, nämndes. Det vore även bra om regeringen också uttryckligen kan nämna Selahattin Demirtaş i det sammanhanget; HDP-ledaren som är fängslad sedan fem sex år tillbaka.

Det sista jag vill ta med i uppräkningsen av elände och problem i Turkiet, signerat Recep Tayyip Erdoğan, är i sammanhanget den oerhört alarmerande signal Turkiet sändt alldeles nyligen, nämligen att man har för avsikt att konvertera Hagia Sofia-museet till en aktiv moské igen, vilket skulle rubba relationerna mellan den kristna världen och Turkiet. Hagia Sofia-museet var en kristen ortodox kyrka i 900 år, därefter en moské, men sedan 1935 har detta varit ett museum. Att Turkiet börjar rubba den fragila balansen mellan islam och kristenhet i Istanbul, gamla Konstantinopel, är synnerligen alarmerande.

Anf. 25 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Ordförande! Jag tackar utrikesministern för redogörelsen.

Jag uppskattar verkligen att regeringen har skärpt förslaget till ståndpunkt utifrån gårdagens diskussioner. Framför allt uppskattar jag att man har fört in den förföljelse som sker av fackliga representanter och HDP.

Jag stöder förslaget om en skärpning och stödet till HDP:s ordförande. Jag stöder också en skärpning av skrivningen om mänskliga rättigheter, som KD förde fram. Inte heller jag uppfattade om utrikesministern ville ta in detta i den svenska ståndpunkten.

Frågan har diskuterats många gånger förut, och i övrigt vill jag föra fram Vänsterpartiets åsikt när det gäller Turkiet och ett medlemskap. Vi anser att förhandlingarna med Turkiet om ett medlemskap ska frysas. Alla de förmåner som förmedlemskapsprogrammet ger ska omedelbart dras in, det vill säga även föranslutningsstödet.

Anf. 26 HANS ROTHENBERG (M):

Fru ordförande! En hel del klokt har sagts, och en hel del annat har också sagts. Det är nu lite mer än fyra månader sedan som president Erdoğan valde att uppmana migranter, varav många under en lång tid

befunnit sig i Turkiet, att röra sig mot EU:s yttre gräns. Det var ett cyniskt agerande där migranter används som brickor i ett politiskt spel för att sätta press på EU.

Migrationspolitiken sätter fortfarande sin prägel på såväl svensk som europeisk politik, vilket inte minst de misslyckade migrationsförhandlingarna tidigare i veckan har visat i Sverige. På EU-nivå väntar vi nu också på den migrationspakt som EU-kommissionen ska presentera efter sommaren. Här spelar Turkietpolitiken en avgörande roll i sammanhanget. Det har tydliggjorts av Ankaras agerande tidigare i år.

Riskerna för en ny flyktingvåg är fortfarande stora. I det här sammanhanget bör ju både Cypern och framför allt Libyen tas upp. Det handlar om Turkiets södra hemisfär. Man utmanar nu EU via den grekiska gränsen, och där måste EU stå upp för Grekland och enligt de regler som finns försvara den gränsen.

Det är avgörande att vi gemensamt i EU säkerställer att vi har kontroll över den yttre gränsen och att vi förmår att möta nuvarande och kommande migrationsutmaningar. I det här sammanhanget är det helt centralt att EU förmår att påverka Turkiet. Som framgår av den föreslagna ståndpunkten måste det gemensamma uttalandet från 2016 respekteras.

Vad gäller relationen EU–Turkiet kan vi också konstatera att Turkiet genom sitt uppträdande för närvarande inte gör några medlemskapsförhandlingar aktuella. Just nu pågår inte heller några sådana förhandlingar, det vill säga att läget är fryst. Det handlar mycket om tajmning när man ska ta till ytterligare redskap. Jag tror inte att någon runt bordet eller i telefonlurarna tycker att det vore en bra idé att här och nu låta Turkiet bli medlem, men däremot kan det, som har framgått i diskussionen, vara kontraproduktivt att vidta fel åtgärd för att markera. Sådant som kan låta bra på Twitter blir kanske inte lika bra i verkligheten. Det handlar om tajmning.

Det är svåra frågor om hur vi agerar i en orolig värld. Jag skulle vilja avsluta med att fråga utrikesministern vilka åtgärder som hon ser som möjliga för EU att vidta i syfte att förmå Turkiet att agera mer ansvarsfullt. Det handlar inte bara om hur vi ska markera mot Turkiet utan det handlar också om hur EU kan förmå Turkiet att agera mer ansvarsfullt, att bli en mer konstruktiv part i sammanhanget, inte minst kopplat till migrationsutmaningarna.

Anf. 27 LUDVIG ASPLING (SD):

Sverigedemokraterna lämnar en avvikande mening som vi haft tidigare.

Anf. 28 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Sverigedemokraterna vill ha med en avvikande mening som de har haft tidigare? Nu tolkade jag Ludvig Aspling. Är det korrekt?

Anf. 29 LUDVIG ASPLING (SD):

Ja, det jag sa i mitt första anförande. Jag glömde att anmäla avvikande mening.

Anf. 31 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Det är korrekt att jag stöder Kristdemokraternas förslag om en skärpning. Om jag var otydlig kan jag säga att det förslaget också är regeringens förslag.

Sedan tog Fredrik Malm upp nordöstra och nordvästra Syrien. Jag vill påminna om att Europeiska rådet fördömde gemensamt Turkiets operationer i Syrien i höstas.

Sedan tog Fredrik Malm upp Selahattin Demirtaş. Jag vet inte om det är medvetet att man glömmer den kvinnliga partiledaren, som också dömdes till sex års fängelse, Figen Yüksekdağ. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Hagia Sofia är ett världsarv. Det betyder att det ska bevaras genom staters ansvarstagande och internationellt samarbete. Precis som andra historiska monument som klassas som världsarv tycker regeringen att Hagia Sofia ska respekteras som ett sådant. Det innebär bland annat att vi måste verka för att världsarvet är en del av samhället, att det bidrar i form av utveckling, kan vara ett besöksmål eller att det blir en miljö som skapar mening och tillhörighet.

Hagia Sofia är också en viktig symbol för interreligiös dialog. Därför är det viktigt att inga åtgärder vidtas som kan hota statusen som världsarv och att det fortsätter att vara tillgängligt för en bred allmänhet. Detta är något som EU:s medlemsländer har framfört gemensamt i Unesco. Vi har samma uppfattning som Fredrik Malm.

Ilona Szatmari Waldau tog upp frågan om borgmästare, och vi ska självklart ta upp den frågan.

Vi delar inte den ståndpunkt som Fredrik Malm och Ilona Szatmari Waldau har tagit upp om att avbryta medlemskapsförhandlingarna med Turkiet. Precis som Hans Rothenberg säger pågår ingenting, och det är också en fråga om tajmning. Jag redogjorde också, som svar på Hans Rothenbergs fråga, för ytterligare optioner för att skruva upp verktygen mot Turkiet. Men samtidigt uppfattade jag att Hans Rothenberg frågade efter den dialog som Borrell har inlett. Det är ett allvarligt fall i Medelhavet nu. Det är skarpa ord, och flera länder är iblandande. Vi vill inte att det ska gå åt fel håll.

Sanktioner har redan använts mot t.ex. provborrningarna, men det är flera andra frågor som gör att situationen kan bli explosiv. Därför är en deeskalering och en nedtrappning viktig. Det är viktigt att kanalerna hålls öppna och att det sker en dialog. Att Borrell besökte Turkiet på plats var viktigt för att visa att vi är öppna för en dialog, samtidigt som vi med andra handen har infört restriktioner och nedtrappning av stödet och så vidare. Jag instämmer inte i ståndpunkten att helt strypa stödet eftersom det också går till viktiga organisationer och till utveckling av mänskliga rättigheter. Man ska vara medveten om att det i Turkiet finns starka strömningar som jobbar mot utvecklingen. Det är positivt att stödja de krafterna.

Anf. 32 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Fru ordförande! Jag uppfattar det som att fackliga företrädare kommer att skrivas in i ståndpunkten, likaså att texterna när det gäller negativ

utveckling leder till allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter och folkrättsbrott. Det tackar jag för.

Jag tror att utrikesministern sa att L och V vill avbryta förhandlingarna. Det gäller även Kristdemokraterna. Vi anmäler avvikande mening när det gäller just den delen.

2019/20:62

10 juli

Anf. 33 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Innan jag sammanfattar gör jag en genomgång.

Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet har i huvudsak hänvisat till det som har sagts i dag och till tidigare avvikande ståndpunkter.

Kristdemokraterna har, som vi hörde alldeles nyss, en avvikande ståndpunkt om medlemskapsförhandlingar. Även Liberalerna har det.

Liberalerna har också ytterligare en avvikande ståndpunkt om fördömandet av agerandet i Syrien. Det var ett medskick.

Då finns två likalydande från KD och L, och sedan lite oliklydande från SD och V.

Har jag ungefär förstått? Ingen begär ordet.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med delvis oliklydande avvikande ståndpunkter från Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Vänsterpartiet.

Vi går vidare till punkten Övrigt. Har utrikesministern något att säga?

Anf. 34 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru ordförande! Nej, jag har inget att tillägga.

Jag vill bara önska ledamöterna en trevlig sommar.

Anf. 35 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Alla vi i rummet och alla på telefonlinjen säger tack detsamma. Tack för i dag!

§ 3 Allmänna frågor
Statsrådet Hans Dahlgren (deltar per telefon)
Återrapport från videomöte den 16 juni 2020
Information och samråd inför videomöte den 15 juli 2020

Anf. 36 ANDRE VICE ORDFÖRANDE:

Vi har statsrådet med oss statsrådet Hans Dahlgren per telefon. Vi börjar med en återrapport från videomötet den 16 juni.

Anf. 37 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Nämnden har fått rapporten från mötet. För er som ännu inte haft möjlighet att ta del av den kan jag ge en kortare redogörelse. På dagordningen fanns två frågor. Det var dels förberedelserna för Europeiska rådet med fokus på långtidsbudgeten och återhämtningsplanen, dels den framtida relationen mellan EU och Storbritannien.

När det gäller diskussionen om förberedelserna för Europeiska rådet handlar det förstas mycket om återhämtningsinstrumentets volym, tidsperioden för det, och den föreslagna finansieringen. Tillsammans med mina kollegor från likasinnade sparsamma länder betonade jag att volymen var för omfattande, att stödet behövde tidsbegränsas och att det var riktigare att ge ut lån än rena bidrag. Även Tyskland ville se en kortare tidsperiod för återhämtningsåtgärderna.

När det gäller medlemsstaternas synpunkter på det reviderade förslaget till långtidsbudget rörde de främst balansen mellan traditionella och moderna utgiftsområden. Det handlade om reglerna för att få pengar från sammanhållningspolitiken, egna medel och rabatterna. Det fanns en enighet om att det verkligen behövs en skyndsam överenskommelse i Europeiska rådet. Men flera pekade samtidigt på att det också var nödvändigt att hitta en kompromiss som är acceptabel och rättvis för att man ska kunna nå fram till en gemensam lösning.

Den andra punkten som gällde diskussionen om unionens framtida relation till Storbritannien bjöd inte på några överraskningar. Det var många som underströk att vi behöver vara eniga inom EU. Man lyfte fram olika prioriteringar. Det gällde särskilt rättvisa konkurrensvillkor, det som brukar kallas level playing field. Man tog upp villkoren för fisket, olika styrningsfrågor och genomförandet av utträdesavtalet.

Det var flera som sa att det är viktigt att EU gemensamt kommunicerar sin bild av hur förhandlingarna ser ut utåt. Sedan välkomnar man förstas generellt en intensifiering av förhandlingsarbetet eftersom det nu är så kort tid kvar.

Slutligen presenterades på mötet den 16 juni rådets 18-månadersprogram under de tre kommande ordförandeskapen, alltså Tyskland, Portugal och Slovenien.

Detta om återrapporten, fru ordförande.

Anf. 38 ANDRE VICE ORDFÖRANDE:

Vi tackar för informationen.

Vi går raskt vidare till punkten 3, Presentation av de tyska ordförandeskapsprioriteringarna. Det är en informationspunkt.

Anf. 39 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Det här är en informationspunkt där det tyska ordförandeskapet tänker presentera sina prioriteringar för de sex månaderna från juli till december. Det är enligt sedvanlig rutin i början av ett nytt ordförandeskap, och vi väntar ingen diskussion.

Anf. 40 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack, statsrådet, för föredragningen!

Jag funderar lite grann. Man brukar ofta säga att när det kommer till budgetförhandlingar låter man Tyskland ta det slutliga, och så får de stå för de extra fioler som behövs, som det har sagts något lite skämtsamt. Så enkelt är det inte riktigt.

Det är ändå lite intressant att fundera på följande: Hur tror statsrådet att det tyska ordförandeskapet kommer att påverka MFF-förhandlingarna? Vi har märkt i förhandlingarna även när det gäller återhämtningsfonden att man kanske mest från Frankrike är mycket aktiva och är ute och reser och trycker på. Finns det även starka påtryckningar från Tyskland vad gäller den delen?

Sedan har jag fått en fråga medskickat från Europaparlamentet. Där uttrycker man en viss oro för att Merkel i fråga om klimatneutralitet och klimatlag ska pusha på för att rådet på egen hand ska sätta mål och på så sätt runda parlamentet. Är det något som statsrådet har hört någonting om, och hur tänker han i så fall om detta?

Anf. 41 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Jag tror kanske inte att så mycket av detta kommer att redovisas i den presentation som det tyska ordförandeskapet gör vid själva mötet på onsdag. Jag kan ändå säga att det är uppenbart att Tyskland spelar en mycket aktiv roll inför den slutförhandling som Europeiska rådet ska ägna sig åt i slutet av nästa vecka.

Det är i hög grad det tysk-franska inspelet från tidigare i våras som kommissionen har anammat i sitt förslag. Vi får väl se senare i dag om Europeiska rådets ordförande också kommer att gå på samma linje, vilket jag snart återkommer till under nästa punkt på dagordningen.

Ordförandeskapet är inte i förarsätet när det gäller själva budgetförhandlingen, utan det är Europeiska rådets ordförande som är ansvarig för förhandlingen, naturligtvis också i nära kontakt med kommissionen.

Jag är övertygad om att den tyska delegationen kommer att arbeta starkt för sina ståndpunkter i den här frågan. Några påtryckningar på just Sverige har jag inte märkt under den här tiden. Vi har en mycket bra dialog med tyskarna.

När det gäller mycket kring själva budgetförhandlingen är vi likasinnade i en rad frågor. Där vi skiljer oss är i frågan om lån eller bidrag när det gäller återhämtningsinstrumentet.

Jag har inte någon information om några planer från förbundskanslern att runda Europaparlamentet i den fråga som Annika Qarlsson nämnde.

Anf. 42 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Anf. 43 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Det är ett extrainkallat möte med Europeiska rådet som äger rum på fredag den 17 juli. Hur många dagar det pågår återstår att se. Det handlar bara om långtidsbudgeten och om den så kallade återhämtningsplanen.

Diskussionen kommer att föras utifrån ett nytt förslag till förhandlingsbox som Europeiska rådets ordförande Charles Michel ska delge medlemsstaterna senare i dag. Jag har just sett på nätet att det har kallats till en presskonferens klockan 11.00 då Charles Michel ska presentera sitt förslag. Nämnden kommer förstås att få ta del av det så snart som det föreligger.

Förslaget kommer också att diskuteras på allmänna rådet på onsdag. Men några beslut ska inte fattas där. Några slutsatser ska heller inte antas från det mötet. Det blir ett tillfälle för varje medlemsstat att berätta om sina synpunkter.

Det ursprungliga förslaget från kommissionen till långtidsbudget presenterades redan i maj 2018. Sedan i slutet av maj i år lade kommissionen fram ett reviderat förslag som också innehöll förslaget om en återhämtningsplan för att hantera de ekonomiska effekterna av pandemin.

Som nämnden vet fördes det en diskussion om de frågorna på videomötet med medlemmarna i Europeiska rådet på midsommarafton. Det har också sedan dess pågått en del tekniska förhandlingar. Men i de stora frågorna har förhandlingen ännu inte rört på sig. Det har inte funnits någon anledning för medlemsstaterna att släppa på några av sina positioner ännu, utan det är tillfället när mötet äger rum i slutet av nästa vecka.

Vi vet att rådets ordförande Michel är besluten att avsluta förhandlingen då vid det extrainkallade mötet. Jag vågar inte säga om det är riktigt realistiskt eller inte. Men alla vet att vi är sent ute. Budgeten ska börja gälla vid årsskiftet. Dessutom behöver vi gemensamt hantera pandemins stora negativa effekter på de europeiska ekonomierna. Den krisen är här och nu. Det finns ett stort tryck för att nå en överenskommelse även om medlemsstaterna fortfarande står mycket långt från varandra.

Vi har alltså inte ännu sett förslaget till en ny förhandlingsbox. Men genom de informella samtal som hela tiden förs har vi ändå fått reda på en hel del av vad vi tror kommer att presenteras senare i dag. Vi tror oss veta att den totala budgetnivån kommer att bli något lägre än vad kommissionen föreslog. Den föreslog 1 100 miljarder euro. Men den är ändå inte tillräckligt låg för att vi ska vara nöjda.

Vi har fått signaler om att rabatterna kommer att vara med, och det är bra. Men det är inte sannolikt att de blir tillräckligt stora för att vi ska vara nöjda.

Ordföranden Michel uppges också hålla fast vid kommissionens förslag om en återhämtningsplan på 750 miljarder euro varav 500 miljarder euro skulle vara bidrag. Det är vi starkt kritiska mot, som bekant.

Som jag sa står medlemsstaterna fortfarande mycket långt från varandra både när det gäller långtidsbudgeten och återhämtningsplanen. Tillsammans med de likasinnade i Österrike, Nederländerna och Danmark driver vi en tydlig linje.

Vi bejakar förstås behovet av gemensamma insatser för att stödja de regioner och sektorer som har drabbats värst av pandemin. Men vi hävdar samtidigt att det bör ske utan att man överger viktiga principer. Till de principerna hör att inte nu dela ut bidrag som senare kommer att få betalas tillbaka av kommande generationer. Det är också den linje som jag kommer att redovisa på allmänna rådets möte på onsdag.

Det är tydligt att i motsats till oss har en rad andra medlemsstater välkomnat kommissionens förslag. Flera vill gärna ha ännu större insatser. Om Europeiska rådet efter helgen ska kunna enas om budgeten och planen kommer det att krävas att alla medlemsländer tar ett kliv från sina hittillsvarande positioner när det nu blir förhandlingar på riktigt. Alla kommer att behöva röra på sig och även vi.

Exakt vad det blir som vi och andra sedan kommer att behöva kompromissa om är för tidigt att säga. Det handlar till syvende och sist om helheten och om de olika delarna tillsammans bildar en uppgörelse som är tillfredsställande nog för oss.

För vår del är det centralt att hålla nere den svenska avgiften så mycket som möjligt i enighet med den av riksdagen avstämnda ståndpunkten samtidigt som vi bidrar till en ekonomisk återhämtning i hela EU. Det är av stor betydelse också för jobb och välfärd i vårt eget land.

Till sist vill jag säga att det är först när stats- och regeringscheferna möts nästa vecka som det blir en faktisk förhandling. Det kommer inte att vara någon på onsdag. Det är först på fredag och framåt som några egentliga kompromisser kommer att kunna nås. Som bekant kommer statsministern på torsdag att samråda med nämnden inför Europeiska rådets möte nästa vecka.

Anf. 44 FREDRIK MALM (L):

Som varm Europavän vill jag hänvisa till Liberalernas avvikande mening som vi tidigare har lagt fram. Jag ser med intresse fram emot om slutresultatet av allt detta kommer att ligga närmare vår ståndpunkt eller den svenska riksdagsmajoritetens ståndpunkt.

Anf. 45 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Det är en väldigt kort ståndpunkt som regeringen har där det står att den av riksdagen fastställda ståndpunkten ligger fast. Det står vi förstås bakom. Finansutskottet och EU-nämnden har sagt sitt angående långtidsbudgeten och även återhämtningspaketet.

Sedan är det precis som EU-ministern säger. Det är viktigt att vi tittar framåt. Vi kommer att behöva förhandla och kanske kompromissa i vissa delar.

Vi har som sagt inte sett det nya förslaget, så vi får avvakta i dag. Men det blir svårt att nästa torsdag sitta med statsministern och förhandla direkt på EU-nämndens möte, som då är öppen. Jag menar att det i så fall också måste bli en diskussion tillsammans med finansutskottet. Vi får avvakta att regeringen kommer med ett nytt förslag. Förhoppningsvis är det förankrat och man har en gemensam linje i den så kallade frugala fyran.

Anf. 46 ANNIKA QARLSSON (C):

Fru ordförande! Det ska bli intressant att se vad den nya boxen innehåller och vilka förflyttningar som är gjorda och också hur linjerna

dras upp mellan var olika länder befinner sig när det gäller om de välkomnar eller inte välkomnar. Det blir en spännande vecka framöver.

Ett av Sveriges viktigaste medskick handlar om att komma ur krisen efter covid-19. Det är oerhört viktigt att vi får den inre marknaden att fungera. Oavsett storlek på återhämtningsplaner, räddningspaket eller vad det nu är hjälper de inte om vi inte får den inre marknaden att fungera igen, gärna ännu bättre. Detta är en av Sveriges viktigaste linjer i diskussionerna.

Statsrådet nämnde inget om rule of law. Det är oerhört viktigt att vi bevakar att detta finns med och finns kvar och att det skärps. Det är inte vilket EU som helst som vi ska ha efter covid-19, utan det ska stå upp för de viktiga värden och principer som vi har.

Det sägs att migrationspakten ska skjutas upp för att anpassas till budgetförhandlingarna. Jag vet inte om den diskussionen finns med kopplat till budgetförhandlingarna eller om det är en konsekvens av att den nu dras ut och flyttas på. Vad händer och sker i den frågan?

Anf. 47 AMANDA PALMSTIERNA (MP):

Tack för föredragningen, statsrådet!

Nu kommer det så småningom att börja röra på sig, och som statsrådet sa kommer Sverige också att behöva röra på sig. Jag vill skicka med att det är oerhört viktigt att vi håller fast vid de moderna linjerna i budgeten. Jag tänker på klimatet och den gröna omställningen och att vi driver på där för en stark och ökad ambition, och även demokrati och rättsstatens principer, som vi måste fortsätta att hålla fast vid och se till att de landar på ett bra sätt.

Anf. 48 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Jag konstaterar att det slås fast att den av riksdagen fastställda ståndpunkten ligger fast. Samtidigt sa statsrådet att även vi kan behöva ta ett kliv för att hitta en kompromiss. Så som jag uppfattar det har regeringen inte mandat att kompromissa, utan den fastställda ståndpunkten ligger fast.

Jag skulle vilja veta hur den framtida planeringen ser ut. Jag kommer inte ihåg vem som sa det, men det är ett offentligt möte med Stefan Löfven. Hur sköter vi förhandlingarna internt framöver?

Anf. 49 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag ger ordet till mig själv lite snabbt, för att göra ett medskick. Det är som sagt en ståndpunkt som vi har förhandlat fram och som är väl förankrad hos en majoritet här, om än inte hos alla partier. Nu blir det intressant att se vad som kommer om en timme eller så.

Det enda bra som jag hörde att statsrådet sa var att volymen minskar något, att rabatterna finns kvar men att vi inte är nöjda. Det är, precis som både Ilona Szatmari Waldau och Désirée Pethrus var inne på, viktigt att vi för en dialog om hur kliven framgent kommer att tas.

Anf. 50 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Jag ska gärna svara på frågorna och kommentera de uttalanden som gjorts.

Till Fredrik Malm först: Jag noterar Liberalernas avvikande mening. Även jag betraktar mig som en varm Europavän, men också en sådan kan ha en lite annorlunda uppfattning om hur förhandlingen ska skötas.

Till Désirée Pethrus och som svar på Iлона Szatmari Waldaus och Jessika Roswalls frågor om förhandlingen vill jag säga att den kommer att inledas först på fredag. Jag ska inte föregripa vad statsministern kommer att säga i sin redovisning för nämnden på torsdag, men jag tror inte att det är vid det tillfället som Sverige ska börja signalera en annan uppfattning. De kompromisser som ska göras får ske i förhandlingarna i Bryssel under själva toppmötet. Det är förstås möjligt att det kommer att krävas ett nytt samråd med EU-nämnden under den helg som toppmötet pågår. Det fanns en sådan beredskap även vid toppmötet i februari, och det var många som hoppades att vi skulle gå i mål då. Jag föreställer mig att EU-nämnden får ha samma beredskap att snabbt kunna ta ställning till ett eventuellt kompromissförslag också under detta möte, men det får diskuteras på torsdag.

Till Annika Qarllsson vill jag säga att det som hon skickar med är helt rätt – vi måste hålla fast vid den inre marknadens betydelse för Europeiska unionen och för oss i Sverige. Det är en viktig linje där jag gärna instämmer.

Jag håller också med om att det är viktigt att fortsätta att driva rule of law-frågan. Där är vi verkligen inte ensamma, utan det är många som har sagt att det var bra av kommissionen att så tydligt hålla fast vid sitt ursprungliga förslag nu när man kom med sitt reviderade budgetförslag. Detta ska vi fortsätta att arbeta för.

När det gäller frågan om migrationspakten vill jag säga att jag inte tror att den är en del av förhandlingarna. Det man har sagt är att man inte vill blanda in de väldigt svåra diskussionerna om en framtida migrationspakt under samma toppmöte där man har både långtidsbudgeten och återhämtningsplanen, utan man har velat skjuta upp behandlingen av migrationspakten till dess att budgetfrågan har klarats ut.

Till Amanda Palmstierna vill jag säga att jag noterar medskicket. Rättsstaten har jag redan kommenterat. Det är viktigt att stå fast när det gäller klimatet. Om det är något som har varit positivt i det stora förslaget från kommissionen är det att man har en tydlig inriktning för vad pengarna ska användas till. Det är just till att stödja den gröna given och hjälpa till att hejda klimatförändringarna som en stor del av de tilltänkta investeringarna ska gå. Där finns ett mervärde i det som kommissionen har föreslagit.

Med detta, fru ordförande, tror jag att jag har svarat på frågorna.

Anf. 51 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Tack så mycket för informationen! Jag vill bara påminna om att vi i Sverigedemokraterna står fast vid vår avvikande ståndpunkt.

Anf. 52 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med avvikande ståndpunkt anmäld från Sverigedemokraterna och Liberalerna.

Jag kan passa på att säga att vi har haft beredskap tidigare i nämnden, dels i februari, som statsrådet sa, dels förra året i juni och juli. Kansliet har

2019/20:62
10 juli

för avsikt att skicka ut ett informationsmejl i början av nästa vecka om hur detta ungefär kommer att gå till.

Vi går vidare till punkt 5, Framtidskonferensen. Jag har hört att den är struken.

Anf. 53 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Fru ordförande! Det stämmer, jag kan bekräfta att den punkten är struken. Jag har ingenting att säga där.

Anf. 54 ANDRE VICE ORDFÖRANDE:

Vi går vidare till punkt 6, Övriga frågor. Finns det något att säga där, statsrådet?

Anf. 55 Statsrådet HANS DAHLGREN (S):

Nej, inte från min sida.

Anf. 56 ANDRE VICE ORDFÖRANDE:

Då önskar vi lycka till i nästa vecka, statsrådet. På återseende, och tack för i dag!

§ 1 Fråga om medgivande till deltagande på distans

.....	1
Anf. 1 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	1

§ 2 Utrikes frågor

.....	2
Anf. 2 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 3 Utrikesminister ANN LINDE (S)	2
Anf. 4 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 5 Utrikesminister ANN LINDE (S)	2
Anf. 6 HANS ROTHENBERG (M).....	3
Anf. 7 Utrikesminister ANN LINDE (S)	3
Anf. 8 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 9 Utrikesminister ANN LINDE (S)	3
Anf. 10 FREDRIK MALM (L)	4
Anf. 11 HANS ROTHENBERG (M).....	5
Anf. 12 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	5
Anf. 13 Utrikesminister ANN LINDE (S)	6
Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD).....	6
Anf. 15 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	6
Anf. 16 Utrikesminister ANN LINDE (S)	7
Anf. 17 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	7
Anf. 18 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	7
Anf. 19 Utrikesminister ANN LINDE (S)	7
Anf. 20 ANNIKA QARLSSON (C).....	9
Anf. 21 LUDVIG ASPLING (SD).....	9
Anf. 22 DÉSIRÉE PETHRUS (KD).....	10
Anf. 23 Utrikesminister ANN LINDE (S)	11
Anf. 24 FREDRIK MALM (L)	12
Anf. 25 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	12
Anf. 26 HANS ROTHENBERG (M).....	13
Anf. 27 LUDVIG ASPLING (SD).....	13
Anf. 28 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 29 LUDVIG ASPLING (SD).....	14
Anf. 30 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 31 Utrikesminister ANN LINDE (S)	14
Anf. 32 DÉSIRÉE PETHRUS (KD).....	15
Anf. 33 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 34 Utrikesminister ANN LINDE (S)	15
Anf. 35 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	15

§ 3 Allmänna frågor

.....	16
Anf. 36 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 37 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	16
Anf. 38 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 39 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	17
Anf. 40 ANNIKA QARLSSON (C).....	17
Anf. 41 Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	17
Anf. 42 ANDRE VICE ORDFÖRANDEN.....	17

Anf. 43	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	18
Anf. 44	FREDRIK MALM (L)	19
Anf. 45	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	19
Anf. 46	ANNIKA QARLSSON (C)	19
Anf. 47	AMANDA PALMSTIERNA (MP)	20
Anf. 48	ILONA SZATMARI WALDAU (V)	20
Anf. 49	ANDRE VICE ORDFÖRANDEN	20
Anf. 50	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	20
Anf. 51	CHARLOTTE QUENSEL (SD)	21
Anf. 52	ANDRE VICE ORDFÖRANDEN	21
Anf. 53	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	22
Anf. 54	ANDRE VICE ORDFÖRANDEN	22
Anf. 55	Statsrådet HANS DAHLGREN (S)	22
Anf. 56	ANDRE VICE ORDFÖRANDEN	22